

**KNJIŽNICA
VELENJE**

PROGRAM DELA ZA LETO 2025

Velenje, januar 2025

KAZALO VSEBINE

I. UVOD	5
II. TEMELJNI CILJI IN USMERITVE V LETU 2025	6
III. ORGANIZACIJA DELA, IZOBRAŽEVANJE, MENTORSTVO	6
DODATNA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA	7
USPOSABLJANJE ZAPOSLENIH ZA UPORABO IKT V KNJIŽNICI	7
MENTORSTVO	7
IV. DELO Z UPORABNIKI	7
OSKRBA UPORABNIKOV Z GRADIVOM IN INFORMACIJAMI	7
USPOSABLJANJE BRALCEV IN BIBLIOPEDAGOŠKE DEJAVNOSTI	8
IZOBRAŽEVANJE UPORABNIKOV	8
V. NABAVA, OBDELAVA IN PRIPRAVA GRADIVA	9
OBLIKOVANJE ZBIRKE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	9
OBDELAVA GRADIVA	9
ZAŠČITA GRADIVA	9
PRIPRAVA GRADIVA ZA SAMODEJNO VRAČANJE IN IZPOSOJO GRADIVA	9
IZDELAVA BIBLIOGRAFSKIH ZAPISOV	9
NAKUP GRADIVA	9
<i>Splošne strateške usmeritve</i>	9
<i>Strateški cilji in dejavnosti za leto 2025</i>	10
<i>Prirast knjižničnega gradiva – načrtovan obseg in dostopnost v letu 2025</i>	10
<i>Finančni načrt nakupa gradiva v letu 2025</i>	11
VI. INFORMATIKA	12
VII. PRIREDITVE/RAZSTAVE/DOGODKI/PROMOCIJA	12
PRIREDITVE V MESTNI KNJIŽNICI VELENJE	13
<i>Prireditve za otroke in mladostnike</i>	13
<i>Prireditve za odrasle</i>	14
<i>Razstavišča v Knjižnici</i>	15
<i>Publikacije, mediji, promocija</i>	15
PRIREDITVE V MESTNI KNJIŽNICI ŠOŠTANJ 2025	15
<i>Prireditve za otroke in mladostnike</i>	15
<i>Prireditve za odrasle</i>	15
PRIREDITVE V KNJIŽNICI ŠMARTNO OB PAKI 2025	16
<i>Prireditve za otroke in odrasle</i>	16
VSEBINSKI OPIS DEJAVNOSTI IN PROJEKTOV V KNJIŽNICI	16
<i>Za otroke in mlade do 15 let</i>	17
<i>Družinsko branje</i>	18
<i>Za odrasle</i>	19
NOVO V LETU 2025	20
VIII. DOMOZNANSTVO	20
NABAVA IN OBDELAVA DOMOZNANSKEGA GRADIVA	20
DIGITALNE ZBIRKE	20
DOMOZNANSKE RAZSTAVE IN PRIREDITVE	21
PUBLICISTIČNA DEJAVNOST	22

ŠTUDIJSKA ZBIRKA	22
ZBIRKA STAREJŠIH TISKOVIN	22
IX. INVESTICIJE, OPREMA, VZDRŽEVANJE	22
X. SODELOVANJE Z LOKALNIMI SKUPNOSTMI IN PARTNERSKIMI ORGANIZACIJAMI.....	22
XI. FINANČNI NAČRT	23
XII. POVZETEK	23

Program dela in finančni načrt temeljita predvsem na: Zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, Zakonu o knjižničarstvu, Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, Pravilniku o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, Uredbi o osnovnih storitvah knjižnic, Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Velenje (s spremembami in dopolnitvami), Pogodbah o izvajanju knjižnične dejavnosti v občinah Šoštanj in Šmartno ob Paki, sprejetih proračunov občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki za leto 2025 ter oddane vloge Knjižnice Velenje na »neposredni poziv za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2025« s strani Ministrstva za kulturo.

I. UVOD

Splošna knjižnica Velenje (v nadaljevanju Knjižnica) je nosilec knjižnične dejavnosti v Mestni občini Velenje ter občinah Šoštanj in Šmartno ob Paki in skladno z zakonodajo in nacionalnimi ter evropskimi smernicami skrbi za strokovno nabavo, obdelavo, hranjenje in dostopnost raznolikega kakovostnega knjižnega in neknjižnega gradiva za vse generacije. S programi in projekti razvijanja bralne kulture popularizira književnost in najrazličnejša znanja ter v srcu mest(a) ohranja svetišče knjige in informacijsko središče, ki z dostopom do urejenih kredibilnih informacijskih virov ter premišljenim programom razstav in prireditev aktivno nagovarja raznolike, starostno in strokovno profilirane, ciljne skupine uporabnikov knjižničnih storitev. Z domoznansko dejavnostjo permanentno gradi pregledno in dostopno zbirko, ki ohranja in plemeniti kolektivni spomin, razširja znanja o lokalnem okolju ter dognanja domačih ustvarjalcev in raziskovalcev približuje najširši in posameznim strokovnim javnostim. Pravnoformalna ustanoviteljica Knjižnice je Mestna občina Velenje, z občinama Šoštanj in Šmartno ob Paki pa ima zavod sklenjeni dolgoročni pogodbi o izvajanju knjižnične dejavnosti na njunem območju. Splošna knjižnica je namreč ustanova, namenjena vsem prebivalcem območja. Po zakonu o knjižničarstvu gre za javno službo, ki jo v osnovi organizirajo in financirajo občine, država pa jo podpira pri različnih projektih in sofinancira nabavo knjižničnega gradiva. Knjižnica je namenjena vsem prebivalcem ne glede na njihovo starost, spol, izobrazbo, veroizpoved, nacionalno ali socialno pripadnost itd., in predstavlja enega stebrov lokalnega kulturnega, izobraževalnega in družabnega življenja, s splošno dostopnostjo do zbranega znanja in informacij pa vpliva tudi na gospodarski razvoj in socialno promocijo. V letu 2022 je bil sprejet temeljni strateški dokument na področju kulture za območje Mestne občine Velenje z naslovom »Lokalni program kulture Mestne občine Velenje 2022-2028«. Na osnovi dogovorjenih prioritet znotraj tega krovnega vsebinskega dokumenta smo v Knjižnici sprejeli dokument »Strateški načrt Knjižnice Velenje 2023-2027«. V letu 2025 bomo v Knjižnici izvajanje načrtanih strateških ciljev nadaljevali in spremljali izvajanje samega strateškega načrta.

II. TEMELJNI CILJI IN USMERITVE V LETU 2025

Nemoteno izvajanje osnovne dejavnosti, tj. koordinacija knjižnične dejavnosti na območju delovanja Knjižnice v občinah Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Nadaljnje zviševanje stopnje kakovosti in neposrednega stika s člani in uporabniki Knjižnice in oblikovanje še bolj kakovostne knjižnične storitve.

Ohranjanje že ustaljenih prireditev in bibliopedagoške dejavnosti v Knjižnici.

Okrepljeno povezovanje z vsemi javnimi kulturnimi, vzgojno-izobraževalnimi in socialnimi ustanovami v lokalnem okolju ter civilno družbenimi organizacijami in posamezniki z namenom uresničevanja ciljev razvoja lokalnih skupnosti knjižničnega območja.

Nadaljnja krepitev domoznanske dejavnosti.

Ohranjanje finančne in kadrovske stabilnosti Knjižnice.

III. ORGANIZACIJA DELA, IZOBRAŽEVANJE, MENTORSTVO

Interno organizacijo dela bomo v letu 2025 postopno prilagajali sodobnim potrebam delovanja Knjižnice. V primeru dolgotrajnih bolniških izostankov bomo po potrebi zaposlovali nadomestne zaposlene delavce za določen čas. V letu 2025 predvidevamo zaposlitev treh javnih delavcev preko programa zaposlovanja Zavoda za zaposlovanje RS.

Izobraževanje za pridobitev višje ravni izobrazbe

Cilj nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v Knjižnici je zagotavljanje strokovne usposobljenosti za opravljanje določenega strokovnega dela, podpiranje profesionalnega in strokovnega razvoja vsakega strokovnega delavca, razvoja Knjižnice ter razvoja celotnega sistema knjižničarstva v dolini in s tem povečanja njegove kakovosti in učinkovitosti.

Na podlagi zahtev Zakona o knjižničarstvu in Pravilnika o bibliotekarskem izpitu se morajo zaposleni v knjižnicah, ki opravljajo strokovno delo v knjižnicah, udeležiti enoletnega Izpopolnjevanja iz bibliotekarstva za bibliotekarski izpit (ŠPIK-B). V letu 2025 načrtujemo, da bo ena zaposlena nadaljevala, ena pa začela z izpopolnjevanjem za bibliotekarski izpit (ŠPIK-B). Tako bosta pridobili pogoje za opravljanje bibliotekarskega izpita za bibliotekarja.

Dodatna izobraževanja in usposabljanja

Za čim bolj uspešno delo z uporabniki je jasno, da se morajo strokovni delavci nenehno izobraževati in skrbno slediti vsem novostim. Zato bodo zaposleni v letu 2025 sledili smernicam in novostim različnih izobraževanj, ki jih pripravljajo različne ustanove, predvsem Narodna in univerzitetna knjižnica, Inštitut informacijskih znanosti Maribor, učni center Mestne knjižnice Ljubljana. Prav tako dodatna usposabljanja in znanja v obliki seminarjev, simpozijev, tečajev in delavnic ponuja Združenje splošnih knjižnic, Zveza bibliotekarskih društev ter osrednje območne knjižnice, ki konstantno spremljajo razvoj na področju knjižničarstva.

Usposabljanje zaposlenih za uporabo IKT v knjižnici

V zadnjih dveh letih smo izvedli obsežen projekt prenove IKT opreme. V kolikor bomo pridobili sredstva s strani Ministrstva za kulturo, bomo v letu 2025 v celoti posodobili zastarelo IKT opremo v vseh treh enotah. V Knjižnici bomo skrbeli, da bodo zaposleni seznanjeni z novostmi na področju IKT ter tudi primerno usposobljeni za uporabo te opreme. Vzpostavljeno je poenoteno varovanje gradiva preko sistema RFID v vseh treh enotah Knjižnice. Nadaljevali bomo z izboljševanjem sistema samodejne (avtomatizirane) izposoje ter vračanjem gradiva, večino časa bomo namenili usposabljanju in pridobivanju novih znanj s tega področja.

Mentorstvo

Pravilnik o bibliotekarskem izpitu določa večjo vlogo mentorju v knjižnici pri usposabljanju kandidata za strokovni izpit. Strokovno usposabljanje traja od šestih mesecev do enega leta; za vsakega kandidata je potrebno pripraviti Dnevnik strokovnega usposabljanja ter ga usmerjati pri izbiri teme in izdelavi pisne naloge. Izjemoma bomo izvajali tudi mentorstva študentom na študijski praksi in srednješolcem na obvezni praksi ali v sklopu obveznih izbirnih vsebin. Posodobil se bo program usposabljanja za delovno mesto, ki je namenjen predvsem uvajanju javnih delavcev v proces dela, pa tudi morebitnim izvajalcem družbeno koristnega dela, študentom, dijakom in tistim, ki so napoteni na delo v knjižnico v sklopu različnih usposabljanj in rehabilitacij (Ruj, Novus, Ljudska univerza).

IV. DELO Z UPORABNIKI

Delo z uporabniki zajema informacijsko oz. referenčno dejavnost in oskrbo z gradivom, pa tudi usposabljanje za samostojno delo s knjižničnimi viri.

Oskrba uporabnikov z gradivom in informacijami

- Oskrba mladih bralcev z informacijami in gradivom za bralne značke, šolske referate, raziskovalne naloge ipd.
- Informacijska podpora rednim in izrednim študentom, udeležencem vseživljenjskega izobraževanja.
- Knjižnična ponudba kot del preživljanja prostega časa: posredovanje književnih del, spoznavanje z besedno umetnostjo, omogočanje dostopa do interneta ipd.
- Koordinacija knjižnične dejavnosti: sestanek vseh knjižnic iz doline (splošna in šolske), obveščanje šolskih knjižničarjev o novostih v knjižnici, strokovnih novostih, knjižničnem gradivu – letni sestanki, elektronska pošta.
- Oskrbo uporabnikov načrtujemo v podobni višini kot v zadnjih letih: 220.000, registriranih izposojenih enot oziroma 110.000 registriranih obiskov, medknjižnična izposoja: 500 enot;

- Fizična dostopnost:
 - v Velenju 60 tedenskih ur (5 dni po 11 ur, sobota 5 ur), v poletnem času pa 48 tedenskih ur (2 dneva po 11 ur in 3 dnevi po 7 ur, sobota 5 ur);
 - v Šoštanju 36 tedenskih ur oz. 4 dni po 8 ur, en dan 4 ure, v poletnem času 18 ur;
 - v Šmartnem 4 dni oz. 20 ur, v poletnem času 10 ur.

Usposabljanje bralcev in bibliopedagoške dejavnosti

- Uvajanje v svet knjig in knjižnice, v pismenost, spoznavanje z uporabnostjo različnega gradiva (branje, poslušanje, gledanje) ipd., za izven in v sodelovanju z vrtci in šolami: organizirani ogledi, pravljичne ure ipd. V projektu Rastem s knjigo bomo izvedli okoli 40 ur za osnovno in srednješolce.
- Usposabljanje uporabnikov za samostojno rabo knjižnice (tedensko 5 ur).
- Usposabljanje za uporabo mrežnih servisov in drugo računalniško informacijsko opismenjevanje, razvoj elementov e-knjižnice.

Izobraževanje uporabnikov

Sodobni trendi in avtomatizacija dela so olajšali marsikateri postopek dela v knjižnici. Vendar pa večina uporabnikov še vedno v veliki meri daje prednost osebnemu stiku s knjižničarji, tako pri izposoji, še posebej pa pri svetovanju.

V knjižnici je nenehno izobraževanje uporabnikov zagotovo eden od bistvenih sestavnih elementov bibliotekarskega dela. Izobraževanje se začne že v predšolskem obdobju z bibliopedagoškimi urami in predstavitev knjižnice najmlajšim. Osnovnošolcem in srednješolcem predstavimo knjižnico, program Cobiss, gradivo in dogodke v okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo. V prihodnje bomo skušali izobraževanje odraslih še bolj ciljno usmerjati v uporabo programa Cobiss (podaljšanje, rezervacija gradiva ...) ter samostojno uporabo avtomatizirane izposoje.

Knjižnica v svoje bibliopedagoške dejavnosti vključuje celotno mrežo vrtcev in šol na območju delovanja. Najavljene skupine otrok iz vrtcev popeljemo v pravljичno sobo, jim predstavimo knjižnico (prilagojeno njihovi starosti). Bibliopedagoško delo se izvaja tudi z ostalimi organiziranimi skupinami (šole, društva, evropski projekti ipd.), ki se odločijo za obisk naše knjižnice. Ponudimo jim voden ogled knjižnice ter predstavimo svoje delovanje.

Knjižnica je na razpolago različnim ciljnim skupinam prebivalstva, od otrok in mladine, do odraslih, upokojencev, brezposelnih, invalidov, starejših občanov, pripadnikov drugih kultur in jezikov. Glede na posamezne interese skupin bomo prilagajali svoje izobraževanje in usposabljanje.

Skozi celoten proces fizične odprtosti knjižnice bomo izvajali usposabljanje uporabnikov za samostojno iskanje informacij o/iz gradivu/a Knjižnice in drugem dostopnem gradivu ter za uporabo vzajemnega kataloga.

V ospredje bomo postavili usposabljanje uporabnikov za uporabo različne IKT opreme in različnih aplikacij, ki jih ponuja knjižnica. Pri tem se je najboljše izkazal individualni pristop, kjer uporabniku pomagamo, da si uredi napravo za določen servis (Moja knjižnica, e-knjige Biblos, mCobiss, zvočne knjige Audibook ipd.). S tem pristopom bomo tudi nadaljevali v naslednjem letu. Uporabnikom bomo pomagali tudi z informativnimi zloženki, ki vsem uporabnikom knjižnice pomagajo pri lažjem razumevanju delovanja knjižnice in njenih servisov.

V. NABAVA, OBDELAVA IN PRIPRAVA GRADIVA

V knjižnici pripravo gradiva predstavljajo različni segmenti.

Oblikovanje zbirke knjižničnega gradiva

- Spremljanje ponudbe na trgu z upoštevanjem povpraševanja po konkretnem gradivu s strani bralcev, oskrba skupin s posebnimi potrebami in manjšinskih skupin ter z medknjižnično izposajo večkrat naročenih naslovov.
- Priprava projektnih nakupov v skladu deficitarnih gradiv – kot korektiv deficitarnih gradiv oziroma medletni korektiv nabave v razmerju sklada.
- Nadaljevanje načrtnega dopolnjevanja literature v tujih jezikih.
- Izločanje gradiva – v letu 2025 bomo v skladu z normativi odpisali najmanj 10 % letnega dotoka gradiva, če se bo le dalo, pa bomo odpisali še več gradiva, da bomo postopoma lahko uvajali preglednejšo postavitev – manj natrpane police, več frontalne postavitve gradiva.
- Posebno pozornost bomo posvetili razvoju elektronskih virov, nadaljevali bomo z izposajo e-knjig, povečali število zvočnih knjig in drugega gradiva za osebe s posebnimi potrebami.
- Posebno pozornost bomo namenili novo vzpostavljeni zbirki Lažje berem.

Obdelava gradiva

Katalogizacija, inventarizacija, žigosanje, tiskanje in lepljenje nalepk s podatki o gradivu ter RFID zapisom.

Zaščita gradiva

Pred obrabo - ovijanje, restavriranje poškodovanega gradiva (vezave, nadomeščanje poškodovanih etuijev itd.) in zaščita pred krajo (RFID nalepke).

Priprava gradiva za samodejno vračanje in izposajo gradiva

Lepljenje RFID nalepk, konverzija podatkov.

Izdelava bibliografskih zapisov

Bibliografske zapise in bibliografije raziskovalcev za zunanje naročnike, kot uslugo, izdelujemo že desetletje predvsem za Muzej Velenje in Šolski center Velenje, več let pa je ta usluga na voljo tudi drugim in je uvrščena na cenik.

Nakup gradiva

Splošne strateške usmeritve

- Slediti ciljem in dejavnosti Strateškega načrta Knjižnice Velenje 2023-2027.

- Zagotavljanje novosti založniške produkcije v obsegu, kot ga predvidevajo pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti in/ali standardi ter strokovna priporočila za knjižnično dejavnost.
- Zagotavljanje aktualnosti knjižnične zbirke in pri tem slediti Strokovnim priporočilom in standardov za splošne knjižnice.

Strateški cilji in dejavnosti za leto 2025

- Povečati raznovrstnost knjižnične zbirke in izvajati izbor ter nakup slovenske založniške produkcije. Uporabnikom je treba nuditi širši nabor neknjižnega gradiva, tako po formatu (fizično, spletni viri), kot tudi po predmetnosti (knjižno, neknjižno) in s tem vse bolj graditi hibridno knjižnično zbirko.
- Zagotoviti optimalno dostopnost knjižničnega gradiva za uporabnike in odzivnost na njihove potrebe. Potrebno je zagotavljanje optimalnega števila izvodov, upoštevati uporabnikove potrebe ter slediti trendom na področju razvoja tehnologije (novi nosilci, digitalna knjižnica).
- Gradnja kakovostne in aktualnost zbirke, povečevanje letnega odpisa neaktualnega gradiva. Izboljšati je treba prilagajanje zbirke lokalnim skupnostim v krajevnih knjižnicah.
- Z doseženo opremljenostjo gradiva z RFID tehnologijo je v celoti vzpostavljen pogoj po stalnem spremljanju povpraševanja po posameznem gradivu in pravočasnem zaznavanju sprememb v potrebah uporabnikov.
- Redno posodabljanje zbirk s knjižnim in neknjižnim gradivom, izboljšanje upravljanja knjižnične zbirke. Zagotavljanje upravljanja knjižnične zbirke v sozvočju s knjižničnimi vlogami, povečevati odstotek gradiva, prilagojenega knjižničnim vlogam (razvoj predbralne pismenosti, bralne kulture in bralne pismenosti otrok, mladostnikov in odraslih; razvoj knjižničnega informacijskega opismenjevanja; promoviranje bralcev v vključevanje v družbeno skupnost, krepitev razvoja domoznanske dejavnosti).
- Dodajati posebne zbirke in širiti krog uporabnikov. Dopolnjevanje posebne zbirke Lažje berem, ki smo jo osnovali v letu 2022 in čim bolj vključevati tudi uporabnike s posebnimi potrebami, dopolnjevali bomo posebni zbirki Prva berila in Stripoteko ...
- Omogočanje dostopa do zvočnih in e-knjig: Knjižnica omogoča uporabnikom dostop do novih oblik gradiva, kot so zvočne in elektronske knjige v slovenskem jeziku, s čimer povečujemo svojo dostopnost in prilagodljivost potrebam sodobnega bralca.

Prirast knjižničnega gradiva – načrtovan obseg in dostopnost v letu 2025

Obseg pridobivanja novega knjižničnega gradiva po Zakonu o knjižničarstvu načrtujemo na podlagi števila prebivalcev na območju knjižnice. Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice predvidevajo, da letni prirast knjižničnega gradiva obsega najmanj 250 novih enot na 1.000 prebivalcev, kar bi v prihodnjem letu pomenilo nakup 11.071 enot gradiva.

Na podlagi načrtov financiranja gradiva s strani Ministrstva za kulturo, s strani Občine Velenje, Občine Šoštanj in Občine Šmartno ob Paki, kjer Knjižnica Velenje izvaja knjižnično dejavnost, za leto 2025 načrtujemo nakup pribl. 5.947 enot novega knjižničnega gradiva. Tako dosežemo prirast pribl. 134,30 enote gradiva na 1.000 prebivalcev. Na podlagi Strokovnih priporočil knjižnica pri izboru gradiva načrtuje prirast, ki bo v knjižnični zbirki zagotavljal 50 % naslovov strokovnega in 50 % naslovov leposlovnega gradiva. Prav tako knjižnica pri izboru upošteva potrebe gradiva za otroke in mladino in zanje načrtuje prirast, ki bo v zbirki zagotavljal 30 %

naslovov gradiva za otroke in mladino. Upošteva tudi potrebe in želje uporabnikov kakor tudi specifičnost okolja, v katerem opravlja svojo dejavnost.

Dostop do elektronskih virov: Knjižnica Velenje bo v letu 2025 zagotovila dostop do elektronskih virov informacij: uporabnikom knjižnice omogoča spletni dostop do enajstih podatkovnih zbirk in zbirke 3.000 elektronskih časopisov in revij. Posebno pozornost bo posvečala ponudbi e-knjig v sistemu Ela in e-zvočnih knjig v sistemu Audibook. Platforma omogoča knjižnici pri izboru in naročanju e-gradiva sprotno odzivanje na povpraševanje uporabnikov, ki ga spremljamo praktično vsakodnevno. Načrtujemo, da bo v letu 2025 uporabnikom Knjižnice Velenje na voljo približno 4.500 naslovov spletnih monografij in zvočnih posnetkov, poizkušali pa se bomo približati načrtovanim 20 % neknjižnega gradiva v sorazmerju z ostalimi vrstami gradiva.

Serijske publikacije: Knjižnica bo v letu 2025 zagotavljala uporabo pribl. 210 naslovov serijskih publikacij, ki jih pregledujemo glede na aktualnost in morebitne ustrežnejše nove naslove na trgu.

Finančni načrt nakupa gradiva v letu 2025

Prihodki

Vir	Prebivalci	Znesek	Fin. delež	Prirast (enote)	Prirast (naslovi)
Skupna načrtovana sredstva občin	44.284	92.500 €		4.022	2.413
<i>Mestna občina Velenje</i>	32.344	65.000 €	0,48	2.937	1.762
<i>Občina Šoštanj</i>	8.545	22.000 €	0,16	776	466
<i>Občina Šmartno ob Paki</i>	3.395	5.500 €	0,04	308	185
Ministrstvo za kulturo		44.284 €	0,32	1.925	1.155
<i>Mestna občina Velenje</i>		32.344 €		1.406	843
<i>Občina Šoštanj</i>		8.545 €		366	219
<i>Občina Šmartno ob Paki</i>		3.395 €		154	92
Skupaj	44.284	136.784 €	1,0	5.947	3.568

Odhodki

Namen	Št. naslovov	Št. enot	Znesek
Nakup gradiva za odrasle (70 %)	2.498	4.163	95.748,80 €
Nakup gradiva za mladino (30 %)	1.070	1.784	41.035,20 €
Skupaj	3.568	5.947	136.784,00 €

Namen	Št. naslovov	Št. enot	Znesek
Nakup gradiva stroke (50 %)	1.784	2.974	68.392,00 €
Nakup gradiva leposlovje (50 %)	1.784	2.974	68.392,00 €
Skupaj	3.568	5.947	136.784,00 €

Namen	Št. naslovov	Št. enot	Znesek
Nakup knjižnega gradiva	1.928	4.307	129.784,00 €
Nakup neknjižnega gradiva (Do)	500	500	1.000,00 €
eknjige	1000	1000	3.000,00 €
zknjige	140	140	3.000,00 €
Skupaj	3.568	5.947	136.784,00 €

VI. INFORMATIKA

Delovni procesi, povezani z izposojno knjižničnega gradiva, ki zahtevajo IKT, so v vseh treh enotah avtomatizirani in ustrezno pripravljeni za svoje delovanje. Pri vsakodnevem delu bomo še naprej sodelovali tudi z zunanjimi institucijami – IZUM, ARNES, Telemach, Telekom, Mega M ter Službo za informatiko MOV, ki skrbi za redno vzdrževanje IKT opreme.

Glavne naloge v letu 2025:

- postopno vključevanje vseh segmentov izposoje v novo generacijo programske opreme COBISS Lib (preklop iz hkratnega dela Cobiss3 v Cobiss Lib) v vseh treh enotah,
- nadaljevanje optimiziranja delovnih procesov z RFID sistemom,
- priprava tehničnih specifikacij, preizkušanje in implementacija pametne kartice (v sodelovanju z MOV),
- identifikacija tehnoloških trendov, ki bi lahko uporabili knjižnici,
- priprava tehničnih specifikacij in izvedba javnih razpisov/pozivov. Izbor dobaviteljev in nakup nove opreme, vključno z računalniki, drugo IKT opremo in programsko opremo,
- skrb za vzdrževanje IKT opreme ter
- skrb za nabavo dotrajane ali uničene IKT opreme za zaposlene in uporabnike.

VII. PRIREDITVE/RAZSTAVE/DOGODKI/PROMOCIJA

Pristop do prireditvev/razstav dogodkov

Pomemben segment celovitosti delovanja Knjižnice so njena odprtost, dostopnost in atraktivnost. Z dogodki, prireditvami, razstavami in ostalimi dogodki bomo še bolj privabljali obiskovalce v Knjižnico. Obiskovalci pa zagotovo ne bodo prišli na dogodke samo zaradi tega, ker je sicer Knjižnica varen, čist, prostoren in topel kraj, ampak jih bo treba pritegniti s

privlačnimi, unikatnimi in odmevnimi dogodki, ne nujno povezanimi samo z osnovno knjižnično dejavnostjo.

Po eni strani moramo dati možnost občanom participacije na knjižničnih (samo) predstavitvah, po drugi strani pa možnost predstavitve kakovostnih izvajalcev različnih žanrov.

Generalna usmeritev Knjižnice bo v letu 2025 pri organizaciji in želji po prepoznavnosti in obiskanosti dogodkov/prireditve: en osrednji dogodek v Knjižnici vsak mesec!

Sledili bomo priporočilom o minimalnem številu izvedb dejavnosti prireditve (Mestna knjižnica Velenje - 229, Mestna knjižnica Šoštanj - 44, Knjižnica Šmartno ob Paki - 16).

Tako načrtujemo:

- 10 osrednjih/ključnih prireditve v Mestni knjižnici Velenje,
- 4 osrednje/ključne prireditve v Mestni knjižnici Šoštanj,
- 3 osrednje/ključne prireditve v Knjižnici Šmartno ob Paki.

Ob tem in s tem ohranjamo prireditve ob dnevih, ki so za Knjižnico tradicionalno zelo pomembni, jih pa morda še nismo dovolj prepoznavno uvrstili med tiste, ki bi se v lokalnih skupnostih štele med prepoznavnejše in pomembnejše. To so zagotovo dnevi:

- 8. februar: Slovenski kulturni praznik
- 2. april: Mednarodni dan knjig za otroke (predstavitve otroške knjige ali lutkovna predstava po knjižni predlogi); Noč knjige za najstnike;
- 23. april: Dan knjige in avtorskih pravic (Zaključek Bralne značke za odrasle, razstava in pogovor z izbranim avtorjem);
- 8. september: Mednarodni dan pismenosti (pogovor z avtorjem ob začetku Bralne značke za odrasle);
- 20. november: Dan slovenskih splošnih knjižnic (glasbeno-literarni večer, brezplačen vpis za nove uporabnike);
- 3. december: Ta veseli dan kulture (predstavitve knjige ali glasbeno-literarni dogodek).

Ohranjali bomo že ustaljene prireditve in bibliopedagoško dejavnost v Knjižnici, se bomo pa med letom odločali o pogostosti dogodkov in ustreznosti/privlačnosti konkretno pripravljenih vsebin.

Prireditve v Mestni knjižnici Velenje

Prireditve za otroke in mladostnike

Pikina bralna značka (od konca septembra do konca avgusta, v sodelovanju s partnerskimi knjižnicami)

Noč knjige za najstnike v aprilu (bralni flash mob)
 Malha dobrih zgodb: družinsko branje, skozi vse leto
 Zabavne srede (julij in avgust)
 Otroške ustvarjalne delavnice in pravljичne ustvarjalnice
 Pravljična angleščina
 Pravljična joga
 Pravljične ure
 Rastem s knjigo (nacionalni projekt): projekt uvajanja učencev osnovnih in srednjih šol v knjižnico, vsi sedmošolci ter dijaki 1. letnikov srednjih šol
 Cool knjiga te izziva: si upaš bit' sam svoj?
 Cool knjiga z vami na počitnicah
 Uganka meseca: namenjena posebej nižji in posebej višji stopnji osnovne šole
 Zimski in poletni počitniški kviz
 Poletje na travniku (v sodelovanju s Festivalom Velenje)
 Sejem rabljenih igrač Klic iz omare (v sodelovanju z Rotary klubom Velenje)
 Filmoljubci: filmska srečanja za najstnike
 Filmska značka za najstnike
 Teden pisanja z roko
 Projekt Športajmo in berimo (v sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bevka, Olimpijskim komitejem Slovenije ter Gimnazijo Velenje)
 Lego robotika (v sodelovanju z Rokom Žebovcem)
 Vrečke poletnega branja, bralni paketi ob različnih priložnostih
 Lahko branje (v sodelovanje s CVIU)

Prireditve za odrasle

Predstavitve novih knjig domačih avtorjev
 Odprtja razstav
 Potopisni večeri
 Domoznanske prireditve ("Šaleški razgledi v živo", ciklus domoznanskih predavanj avtorjev člankov v Šaleških razgledih);
 Predavanja s področja zdravja in kakovosti življenja, različne teme
 Pravljični večer za odrasle (v sodelovanju s partnerskimi knjižnicami)
 Bralna značka za odrasle (od 8. 9. do 23. 4.): dva dogodka z gosti
 Moč branja: bralni krožek za odrasle
 Sončni žarek: spletni bralni klub
 Branje je potovanje: predstavitev knjižnice za priseljence (v sodelovanju z Ljudsko univerzo)
 Poezija v glasbi: glasbeno-literarni večer na prostem
 Beri z nami na Velenjski plaži
 Bralne urice: branje in pogovori z oskrbovanci Doma za varstvo odraslih Velenje
 Bralna čajanka: branje in pogovori z oskrbovanci Centra starejših Zimzelen Topolšica
 Rdeči baloni: mednarodni dan redkih bolezni - pohod iz knjižnice po Velenju
 Knjižni sejem
 Božiček za en dan: sodelovanje v humanitarnem projektu
 Srečanja Rodoslovne skupine Velenje
 Srečanje Gobarskega društva Marauh Velenje
 Vrečke poletnega branja, bralni paketi ob različnih priložnostih
 Projekt Zelena knjižnica za zeleno pismenost (Zeliščarna, razstave, predstavitve knjig)
 Srečevanja (Hospickafe, UNI3...)
 Medgeneracijska druženja
 Sodelovanja z različnimi društvi

Razstavišča v Knjižnici

- V matični knjižnici imamo šest stalnih in eno občasno razstavišče (Osrednje razstavišče, Sončna stena, Otroški oddelek, Steklена dvojčka, Mladinska soba, Domoznansko razstavišče, Promenada), vsa bomo napolnili s kakovostnimi vsebinami, prav tako bomo občasno gostili priložnostne razstave (Občanska znanost, Olimpijske igre, lokalni zbiratelji). Sodelovali bomo z Vrtcem Velenje, osnovnimi in srednjimi šolami ter ostalimi zavodi in društvi, Univerzo za III. življenjsko obdobje in posamezniki.
- Osrednje razstavišče je namenjeno predvsem knjižničnim razstavam o avtorjih, knjigah in predstavitvi lokalnih društev.
- Sončna stena je namenjena predstavitvam zavodov, društev in posameznikov.
- Domoznansko razstavišče: predstavitev domoznanskih tem, avtorjev in društev.
- Otroški oddelek: predstavitev ustvarjalnosti otrok in vzgojiteljic Vrtca Velenje.
- Mladinska soba: predstavitev in ustvarjalnost OŠ in SŠ z mentorji.
- Steklена dvojčka: mesečna predstavitev bralcev oz. uporabnikov knjižnice.
- Promenadno razstavišče (velike samostojne razstave).

Publikacije, mediji, promocija

- Obveščanje uporabnikov (mesečna zloženka, vabila, objave v medijih Naš čas, Radio Velenje, VTV, Moj radio, List občine Šoštanj, ŠOP, objave na spletni strani, družbenih omrežjih).
- Knjižne novosti (Redna tedenska rubrika v tedniku Naš čas in na spletu).
- Založniški projekti (Šaleški razgledi, Droben list).
- Knjižnica na Velenjski plaži, Kampu Velenje in knjigobeznice po krajevnih skupnostih v Mestni občini Velenje in občinah Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Prireditve v Mestni knjižnici Šoštanj 2025

Prireditve za otroke in mladostnike

Pikina bralna značka

Pravljичne ure

Pravljična joga

Četrtekova peta

Rastem s knjigo (nacionalni projekt)

Zimski in poletni počitniški kviz

Zeliščna abeceda in delavnica

Vrečke poletnega branja

Bralni vlak

Tematske izposojne razstave

Razstave na otroškem oddelku

Prireditve za odrasle

Predstavitve knjig

Potopisni večeri

Domoznanske prireditve

Bralna značka za odrasle

Knjižni sejem

Božiček za en dan: sodelovanje v humanitarnem projektu

Vrečke poletnega branja
Čas za knjigo
Razstave na glavnem razstavišču
Om Ni joga

Prireditve v Knjižnici Šmartno ob Paki 2025

Aktivno sodelovanje z lokalno skupnostjo, Mladinskim centrom, Vrtcem Sonček in Vrtcem Bambi ter s šolo.

Priprava prispevkov za občinsko glasilo ŠOP.

Povečanje obiska na prireditvah.

Priprava aktualnih pedagoških vsebin za otroke in mladostnike.

Spodbujanje branja preko Bralne značke za odrasle, Predšolske bralne značke in Pikine bralne značke, ozaveščanje o kakovostnih knjigah, ki so prejele razne nagrade.

Sprotno urejanje knjižnice ter bralnih kotičkov in izpostavitve aktualnih knjig.

Prireditve za otroke in odrasle

Pravljlična joga za otroke

Pogovorna skupina Šmartnice

Prireditve O Šmarčanih malo drugače

Priprava in izvedba bibliopedagoških ur

Izvedba projekta Rastem s knjigo

Priložnostne razstave

Obletnice, ki so povezane s knjigo, so zmeraj dobro izhodišče za promocijo knjig in spodbud za branje. Tako bomo v prihodnjem letu razmišljali o kakšnih dogodkih v povezavi z obletnico izhajanja revije Ciciban (začel izhajati leta 1945) in izidom knjige Maček Muri (knjiga je prvič izšla leta 1975).

Vsebinski opis dejavnosti in projektov v Knjižnici

Posebno pozornost namenjamo projektom spodbujanja bralne kulture in projektom za otroke in mladostnike. Otroci in mladi so naša velika skrb, zato vedno znova iščemo poti, da se jim kar najbolj približamo. V ta namen pripravljamo nove projekte, ki jih ustvarjamo sami ali pa si jih kot dobro prakso izposodimo v drugih knjižnicah.

Knjižnične razstave

V knjižnici načrtujemo pripravo številnih tematskih razstav. Tudi v prihodnje bomo ponudili ostalim knjižnicam možnost, da si plakate razstav izposodijo in jih razstavijo na svojih razstaviščih. Naša zbirka razstavnih plakatov zajema slovenske pisatelje in pesnike, znane zgodovinske osebnosti, znamenite like iz knjig, obeležujemo različne obletnice ter pripravljamo ostale priložnostne razstave. Poleg razstav na šestih razstaviščih bomo pripravili tudi t. i. izposojne razstave (Vrečke poletnega branja, Čas za knjigo, Zlate hruške).

Posebna zbirka Lažje berem

Nadgradnja posebne zbirke Lažje berem, ki jo je knjižnica oblikovala v letu 2022. V sklopu zbirke je postavljenih šest skupin: zvočne knjige, znakovni jezik, brajica, disleksija, večji tisk in lahko branje. V prihodnje želimo zbirko nadgrajevati in nenehno stopati v korak s tistimi, ki

za branje potrebujejo kakršnekoli prilagoditve, bodisi začasne ali trajne. V načrtu je priprava vodnika po knjižnici v lahkem branju.

Bralna značka v lahkem branju

Za vse, ki pri branju potrebujejo prilagoditve, smo zasnovali poseben seznam knjig v lahko berljivi obliki. Gre za prilagojen način pisanja knjig, kjer se upoštevajo pravila lahkega branja (večji tisk, razmik med vrsticami, vsebinska prilagodljivost). Bralno značko v lahkem branju bomo izvajali med novembrom in majem, ko bo, ob mednarodnem dnevu lahkega branja (28. maja), podelitev priznanj vsem sodelujočim.

Demenci prijazna točka

Knjižnica Velenje bo tudi v letu 2025 ostala Demenci prijazna točka (DPT). Namenjena je osebam z demenco, njihovim svojcem ter vsem drugim v lokalni skupnosti, ki zaradi narave dela prihajajo v stik tudi z osebami z demenco. Na demenci prijazni točki lahko poiščejo informacije ter se seznanijo z načini in postopki komuniciranja ter usmerjanja oseb z demenco, ki se izgubijo ter ne najdejo poti domov.

Za otroke in mlade do 15 let

Bibliopedagoške ure

Namenjene so prvemu stiku otrok s knjižnico in knjigo ter ozaveščanju o pomenu branja. Pri tem izvrstno sodelujemo z velenjskimi vrtci in šolami.

Predšolska bralna značka

V sodelovanju z Vrtcem Velenje in Medobčinsko zvezo prijateljev mladine Velenje sooblikujemo seznam priporočenega gradiva za branje predšolskih otrok, ki sodelujejo v projektu Predšolska bralna značka.

Pravljíčne ure in ustvarjalne delavnice

Knjižnica ima dolgoletno tradicijo pripovedovanja pravljíc, ki smo jo pred nekaj leti obogatili še s Pravljíčno angleščino ter s Pravljíčno jogo, ki pomeni nadgradnjo v smislu podoživljanja zgodb na drugačen, bolj dinamičen način. V letu 2025 bomo klasične ure pravljíc nadgradili tudi z občasnim pripovedovanjem v obliki kamišibaja.

Pikina bralna značka

Projekt, ki je zaživel, ko je bilo Velenje partner v programu EPK 2012. V njem sodelujejo posamezniki ter skupine osnovnih šol in vrtcev. Prav tako so se projektu pridružile splošne knjižnice iz Maribora, Ptuj, Ormoža, Lenarta, Mozirja, Slovenj Gradca ter Črnomlja.

Uganka meseca

Vsak mesec bomo tudi v prihodnje pripravljali knjižni kviz za otroke, ki se nanaša bodisi na knjižne junake bodisi na vsebino izbranih knjig.

Projekt Rastem s knjigo

Rastem s knjigo je nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture. Z njim skušamo osnovnošolce in srednješolce motivirati za branje mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev ter jih spodbuditi k obiskovanju splošnih knjižnic.

Filmska značka

Filmska značka za mladino ponuja seznam kakovostnih igranih, animiranih in dokumentarnih filmov na DVD-jih, ki si jih mladi izposodijo in ogledajo doma.

Cool knjiga

V prihodnjem letu nadaljujemo z bralnim krožkom, ki smo ga že letos poimenovali Cool knjiga je moj lajf, v katerem beremo in razmišljamo o štirih aktualnih temah: o življenju čez mejo, odrasčanju, skrivnostih življenja in o življenju v stripu.

Filmoljubci

Vsak gledalec na svoj način razume, občuti in doživlja film. Film nas v prvi vrsti sprosti in zabava, toda hkrati nas ne pusti ravnodušne. To pa je tudi nekaj več, ko film spodbudi naše razmišljanje. Za ljubitelje kakovostnih filmov izvajamo v knjižnici redna mesečna srečanja.

Noč knjige za najstnike

S projektom želimo v knjižnico povabiti ciljno skupino, ki sicer statistično v knjižnico najmanj zahaja. Knjižnico najstnikom predstavimo na zanimiv način, večer in noč pa sooblikujejo delno tudi sami. V letu 2025 načrtujemo v sklopu dogodka tudi t. i. bralni flash mob, skupno desetminutno branje pred knjižnico.

Športajmo in berimo

V sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bevka, Olimpijskim komitejem Slovenije ter Gimnazijo Velenje bomo tudi v prihodnje organizirali projekt Športajmo in berimo. Gre za nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki in športnicami.

100. obletnico rojstva Mikija Mustra

Novembra 2025 bomo praznovali 100. obletnico rojstva legende slovenskega stripa Mikija Mustra. Na osrednjem razstavišču bomo pripravili pregledno razstavo o njegovem življenju in delu, v seznam za Pikino bralno značko bomo dali kakšen njegov strip, novembra pa izpostavili vse njegove stripe ter pripravili uganko meseca novembra. Povezali se bomo z vrtci, ki bi lahko na otroškem oddelku pripravili razstavo na temo junakov M. Mustra.

Družinsko branje

Malha dobrih zgodb

V Knjižnici Velenje spodbujamo družinsko branje, saj se zavedamo, kako pomemben je zgodnji stik otroka s knjigo. Za vse družine, ki želijo s svojimi otroki kakovostno, igrivo in poučno preživljati prosti čas, smo pripravili majhne nahrbtnike, ki smo jih nostalgичno poimenovali malhe. Vanje smo skrili zanimive knjige, za katere verjamemo, da jih bodo starši, stari starši, starejši bratje in sestre z veseljem prebirali mlajšim članom družine, skupaj ustvarjali, se o prebranem pogovarjali in predvsem skupaj preživljali prosti čas.

Bralni vlak

V sodelovanju z založbo Sodobnost pripravljamo projekt spodbujanja družinskega branja Bralni vlak. Gre za zabavno družinsko tekmovanje, pri čemer se vsak par tekmovalcev (otrok in odrasel) spletno prijavi in sestavljata bralne vagone. Vsak prebere svojo knjigo (ali pa jo otroku preberejo odrasli) in tako z vagoni sestavi bralni vlak. S kopico zabavnih knjižnih vsebin Bralni vlak spodbuja branje, pogovor in ustvarjalnost. Bralni vlak bogato nagraduje z novimi obzorji, prinaša pa tudi lepe nagrade.

Za odrasle

Pomen branja

Predstavitve pomena branja staršem predšolskih otrok. Načrtujemo v sodelovanju z Vrtcem Velenje.

Bralna značka za odrasle

Projekt, ki smo ga poimenovali Odprimo knjige, traja vsako leto od mednarodnega dneva pismenosti, 8. septembra, do mednarodnega dneva knjig in avtorskih pravic, 23. aprila.

Moč branja

Namen bralnega krožka je, poleg spoznavanja sveta literature, vključevanje ljudi v javno življenje, še posebej tistih, ki se težje vključujejo in širijo svojo socialno mrežo.

Spletni bralni klub Sončni žarek

Z bralnim klubom želimo nadgraditi sodelovanje s pogovori o izbranih knjigah. Stkati skušamo vez tudi s tistimi bralci, ki iz kakršnega koli razloga ne morejo/ne želijo priti do knjižnice.

Bralne urice in Bralne čajanke

Knjižnica izvaja Bralne urice v Domu starejših občanov Velenje, Bralne čajanke pa v Centru starejših Zimzelen Topolšica. Namenjene so stanovalcem doma, ki težko berejo in jim je knjiga iz zdravstvenih razlogov težje dostopna. Skupno branje in pogovor pa pogloblja tudi medsebojne odnose, nas ohranja duševno sveže in omogoča kvalitetnejše preživljanje prostega časa.

Beri z nami na velenjski plaži

Namen srečanja, ki ga knjižnica pripravi v poletnih mesecih, je približati knjižnico in branje izven prostorov same knjižnične stavbe. Srečanja so sicer različna: običajno so gosti domači pisatelji ali pesniki, ki predstavijo svoje delo, lahko določimo temo in obiskovalci prebirajo iz svojih knjig. Sproščeno srečanje pa običajno zaključimo z glasbenim vložkom.

Pravljični večer za odrasle

V sodelovanju z Mariborsko knjižnico in partnerskimi knjižnicami po Sloveniji, vsako leto pripravimo Pravljični večer za odrasle, kjer so predstavljene predvsem slovenske in tuje ljudske pravljice, zgodbe, basni in pripovedke. V sezoni 2024/2025 se bomo v pripovedovanje vključili še bolj aktivno, saj bo sodelavka gostovala na pravljicnih večerih šestih knjižnic.

Zelena pismenost za zeleno knjižnico

V sklopu projekta organiziramo predavanja za odrasle in otroke, pripravljamo razstave ter predstavitve knjig z zeleno tematiko. S tem bomo nadaljevali tudi v prihodnje. V letu 2025 nameravamo v sodelovanju z OŠ Mihe Pintarja Toleda, Društvom Ajda in Knjižnico Ljutomer nadaljevati z izmenjavo domačih semen v okviru projekta, imenovanega Semenka.

Portal Dobre knjige

Spletni portal o dobrih knjigah pripravljajo knjižničarji slovenskih splošnih knjižnic. Poleg različnih žanrov in zbirk knjig ter člankov in prispevkov o branju, si lahko uporabniki spletnega portala ogledajo tudi podatke o aktualnih bralnih klubih ter bralnih projektih.

Novo v letu 2025

Lahko branje za bistri um

Projekt LAS bomo izpeljali še s tremi partnerji, Zavodom Aktivna starost Topolšica, DEOS-om PE Zimzelen Topolšica in Zavodom RISA PE Mozirje. V projekt bodo vključeni starejši od 65 let.

Igroteka za odrasle

Če bomo pridobili sredstva v projektu LAS, bomo kupili več miselnih in družabnih iger za odrasle in pripravili poseben prostor zanje.

Vodič po knjižnici v lahkem branju

S CVIU Velenje bomo pripravili vodič po knjižnici v lahko berljivi obliki, ki bo primeren za vse, ki težje berejo in se tudi težje znajdejo v prostoru.

VIII. DOMOZNANSTVO

Nabava in obdelava domoznanskega gradiva

- zbiranje, evidentiranje in katalogizacija izdaj vseh vrst knjižnega in neknjižnega gradiva;
- sistematično spremljanje in nabava starejšega gradiva, ki ni v domoznanski zbirki;
- poizvedovanje za gradivom v antikvarkah, bolšjakih, spletnih ponudbah starejšega gradiva, pri zbirateljih in na zbirateljskih ter trgovskih prireditvah (Colecta, Numifil ipd.);
- poizvedovanje za starejšim gradivom v zapuščinah posameznikov in prizadevanje za oblikovanje novih rokopisnih, knjižnih ipd. zbirk posamičnih osebnosti iz Šaleške doline;
- zbiranje osebnih spominov starejših Šalečanov na preteklost;
- nadaljevati s sistematičnim kompletiranjem video in filmske zbirke;
- kompletirati glasbeno zbirko z novimi zvočnimi posnetki;
- ob redni in po možnosti sproti bibliografski obdelavi in inventarizaciji aktualnega domoznanskega knjižnega gradiva, nadaljevati tudi bibliografsko obdelavo vseh vrst neknjižnega gradiva;
- kreiranje bibliografij vidnejših Šalečanov;
- izvajanje bibliopedagoških ur z domoznansko vsebino za šolarje, dijake, osebe s posebnimi potrebami in ostale, z namenom ozaveščanja o delu na domoznanskem oddelku, prikazom varstva gradiva in informiranju o pomenu varstva (pisne) kulturne dediščine.

Digitalne zbirke

Plan dela za domoznanstvo, posebej osredotočen na digitalne zbirke, bi lahko strukturirali na naslednji način:

- Digitalizacija aktualnega domoznanskega gradiva (Ohranjanje in dostopnost novega domoznanskega gradiva).
 - Sprotna digitalizacija vseh novih publikacij, ki se nanašajo na lokalno zgodovino, kulturo in pomembne osebnosti iz tekočega leta.
 - Objave digitaliziranega gradiva na spletnih platformah, kot je portal Digidom,

dLib, Kamra.

- Digitalizacija zgodovinskega in redkega gradiva (zaščita in digitalna predstavitev starejših in redkih domoznanskih materialov).
 - Nadaljevanje digitalizacije starejših tiskov, razglednic, video in filmskih gradiv.
 - Opremljanje digitaliziranega gradiva z metapodatki in vnos v Digidom.
- Razvoj in vzdrževanje Digidoma (ustvarjanje in vzdrževanje centralizirane digitalne domoznanske zbirke).
 - Nadaljevanje vnašanja digitalnih objektov in opremljanje gradiva z metapodatki.
 - Postavitev in posodobitev spletne strani Digidom, da bo ta dostopna širši javnosti.
- Razvoj in vzdrževanje Šaleškega biografskega leksikona (ŠBL) (ustvarjanje in vzdrževanje centralizirane digitalne biografske domoznanske zbirke).
 - Nadaljevanje vnašanja gesel in opremljanje gradiva z metapodatki.
 - Posodobitev spletne strani ŠBL.
 - Začetek sodelovanja s spletnim biografskim leksikonom znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu Obrazi slovenskih pokrajin (<https://www.obrazislovenskipokrajin.si>).
- Prispevanje k nacionalnim digitalnim platformam in sodelovanje z OOK (širjenje dostopnosti digitaliziranega domoznanskega gradiva).
 - Redno prispevanje vsebin za portal Kamra.si.
 - Najava digitalizacije ŠOP (glasilo občanov Šmartno ob Paki) v sodelovanju z OKK.
- Sodelovanje z lokalnimi zbiratelji (digitalizacija in promocija domoznanskega gradiva iz Šaleške doline).
 - Pridobivanje in digitalizacija gradiva od lokalnih zbirateljev.
 - Integracija pridobljenega gradiva v obstoječe digitalne zbirke (Digidom).
- Promocija in izobraževanje (povečati prepoznavnost digitalnih domoznanskih zbirk in izobraževati javnost o njihovi uporabi).
 - Organizacija delavnic, predavanj in vodstev za spoznavanje digitalnih domoznanskih virov.
- Promocijske aktivnosti na socialnih omrežjih in lokalnih medijih za širjenje informacij o dostopnih digitalnih zbirkah

Domoznanske razstave in prireditve

- predstavitev avtorskih literarnih, publicističnih in preostalih del Šalečanov.
- "Šaleški razgledi v živo": ciklus domoznanskih predavanj avtorjev člankov v Šaleških razgledih, ki se bodo zvrstili v Velenju, Šoštanju in če bo dovolj zanimanja tudi v Šmartnem ob Paki.
- načrtujemo pet manjših razstav na Domoznanskem razstavišču in dve večji razstavi na osrednjem razstavišču Mestne knjižnice Velenje.
- Manjše razstave na Domoznanskem razstavišču in večje razstave na osrednjem razstavišču Mestne knjižnice Velenje, prav tako razstave v Mestni knjižnici Šoštanj in Knjižnici Šmartno ob Paki (kot predlog dela so razstave o: Vila Mayer, Vila Herberstein, Osem Šalečank ob osmem marcu, Termoelektrarna Šoštanj in Premogovnik Velenje, Karel Oštir, razstave o zgodovini slovenskega jezika, literature in kulture, priložnostne razstave, ki sovpadajo s pomembnejšimi obletnicami).

Publicistična dejavnost

- priprava in izid nove, 22. številke Šaleških razgledov;
- zaključek redakcije in izdaja zbornika o lokalni zgodovini glasbe z naslovom Zgodbe Velenja, 2. del (ljudska, narodnozabavna, klasična glasba, folklor, pevski zbori ipd.);
- nadaljevanje pisanja novih gesel za Šaleški biografski leksikon.
- zaključna redakcija in izdaja zbornika o neznanih, manj znanih ter pozabljenih delih Gustava Šiliha;
- priprava publikacije Roka Polesa z domoznansko vsebino;
- izdaja publikacij Bojana Glavača Velenjske zgodbe 3 in posodobljenega ponatisa Petra Rezmanca o Kirilu Lajšu,
- nadaljevanje pisanja novih gesel za Šaleški biografski leksikon;
- pisanje gesel Knjižne novosti (Redna tedenska rubrika v tedniku Naš čas in na spletu).
- pomoč pri ostalih založniških projektih domoznanske narave (denimo Droben list in ostali projekti);
- delo na še nedoločenih publicističnih projektih z domoznansko vsebino.

Študijska zbirka

(interna oznaka za postavitev gradiva je Čo)

Nadaljevati z nabavo in obdelavo gradiva. Analizirati zastopanost posameznih področij in disciplin, ugotoviti morebitno odsotnost temeljnih del in glede na to nabaviti gradivo.

Zbirka starejših tiskovin

(interna oznaka za postavitev gradiva je bib)

Nadaljevati z nabavo predvsem redkih in starejših tiskovin domoznanske narave.

IX. INVESTICIJE, OPREMA, VZDRŽEVANJE

Osnovna naloga v letu 2025 bo vzdrževanje primerno urejenih prostorov, v katerih delujejo vse tri organizacijske enote. Ker so se stroški upravljanja objekta Centra NOVA močno povečali in je finančni delež Knjižnice neprimerno višji kot v preteklih letih, s predvidenimi proračunskimi sredstvi s strani MO Velenje ne bo mogoče zagotavljati večjih investicijskih posegov v matičnem objektu. V primeru povečanja sredstev med letom pa je prioriteta izvedba nadaljnje faze menjave podov, vsaj na oddelku domoznanstva. IKT opremo bomo obnavljali glede na potrebe in s pomočjo sredstev Ministrstva za kulturo.

X. SODELOVANJE Z LOKALNIMI SKUPNOSTMI IN PARTNERSKIMI ORGANIZACIJAMI

Preko Društva bibliotekarjev Celje bomo aktivno vključeni v delo Zveze bibliotekarskih društev Slovenije.

Sodelovanje s Festivalom Velenje, predvsem pri snovanju in organizaciji Pikinega festivala ter vključevanje dejavnosti v času festivala; Poletne kulturne prireditve.

Zaradi interesa partnerjev bomo z dosedanjimi partnerskimi knjižnicami tudi v sezoni 2024/2025 izvedli Pikino bralno značko. Zaključna prireditev bo na Pikinem festivalu v septembru.

Prav tako s partnerskimi knjižnicami izvajamo pravljíčne večere za odrasle. Letos jih bomo nadgradili še z obiski drugih knjižnic.

Sodelovanje z javnimi zavodi in ustanovami na področju kulture v vseh treh občinah.

Sodelovanje s civilno družbenimi organizacijami (društva, angažirane skupine državljanov).

Sodelovanje v projektih vsake od treh občin, ki se posredno ali neposredno dotikajo knjige.

XI. FINANČNI NAČRT

V finančnem načrtu predvidevamo uravnoteženo poslovanje prihodkov in odhodkov z upoštevanjem vseh predvidenih kadrovsko-organizacijskih ukrepov in predvidenega nujnega investicijskega vzdrževanja knjižničnih prostorov v vseh treh organizacijskih enotah. Letni finančni načrti občin so sicer sprejeti, se bodo pa med letom še zagotovo spreminjali zaradi negotovih razmer pri materialnih stroških in plačah.

Finančni načrt je priloga in sestavni del tega programa.

XII. POVZETEK

Splošne knjižnice so prav gotovo najbolj demokratične ustanove, ki sprejmejo in sprejemajo prav vse obiskovalce. Raznovrstno znanje znotraj knjižnic še vedno velja za verodostojno in zaupanja vredno, saj lahko knjižnice predstavljajo kompas, ki kaže pravo pot med poplavo informacij, dostopnih na spletu.

Za leto 2025 za Knjižnico ostajajo v veljavi izhodišča iz preteklih let, še bolj pa bomo - v skladu z novim Strateškim načrtom Knjižnice Velenje 2023-2027 - postopoma prilagajali naše delovanje potrebam uporabnikov in družbenega okolja. V vseh treh enotah bomo zagotavljali kakovostno in stabilno knjižnično mrežo, ki bo zagotavljala neoviran dostop do knjižnične javne službe ter omogočala vsem ciljnim skupinam prebivalstva enakopraven vstop v knjižnični prostor, dostopanje do knjižničnega gradiva, knjižničnih storitev in informacij.

S skrbno načrtovano nabavno politiko bomo oblikovali aktualno in pestro knjižnično zbirko ustreznega obsega, ki bo s kakovostno obdelavo gradiva spodbujala tudi učinkovito uporabo zbirke.

Ostajamo pomemben segment v procesih vseživljenjskega učenja za vse skupine prebivalstva s posebno pozornostjo oblikovanja posebnih storitev, ki bodo dosegljive ranljivim skupinam. Delovali bomo kot proaktivna knjižnica, ki svoje cilje zastavi glede na prioritete in potrebe lokalne skupnosti ter lastnih razpoložljivih zmožnosti.

V Knjižnici si bomo prizadevali, da se bodo sicer klasične knjižničarske funkcije še obdržale, vse bolj pa se bodo prepletale z ostalimi družbenimi funkcijami in Knjižnica bo tako postajala še bolj (in vse bolj) središče informacij in mesto srečevanj različnih družbenih skupin.

Leta 2025 bo minilo dvajset let, odkar se je Knjižnica Velenje preselila v nove prostore. Vse tri naše enote so notranje zgledno urejene, svetle in prijazne obiskovalcem. Želimo si, da bi tudi objekti in njihova okolica, v katerih delujemo, bili ustrezno vzdrževani in v ponos lokalnim skupnostim.

Knjižnica v letu 2025 ostaja kulturna, socialna, izobraževalna in informacijska ustanova z jasno vizijo pridobivanja pomembnejše vloge v javnem življenju Doline in njenih prebivalcev.

Program dela Knjižnice Velenje za leto 2025 je dne, 16. 1. 2025 sprejel direktor javnega zavoda Knjižnica Velenje Drago Martinšek.

Drago Martinšek

